Metode aktivnog učenja i poučavanja

Dubovicki, Snježana

Source / Izvornik: **Život i škola : časopis za teoriju i praksu odgoja i obrazovanja, 2011, 56, 219 - 220**

Journal article, Published version
Rad u časopisu, Objavljena verzija rada (izdavačev PDF)

Permanent link / Trajna poveznica: https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:141:785989

Rights / Prava: In copyright / Zaštićeno autorskim pravom.

Download date / Datum preuzimanja: **2024-03-29**

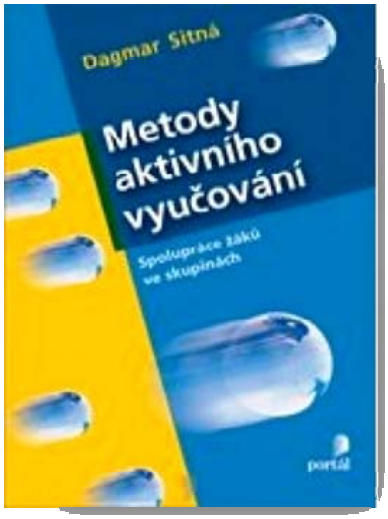
Repository / Repozitorij:

FOOZOS Repository - Repository of the Faculty of Education

METODE AKTIVNOG UČENJA I POUČAVANJA
Dagmar Sitná: Metody aktivního vyučování, Spolupráce žáků ve skupinách, Portál, Prag, 2009.

Knjiga „Aktivne metode poučavanja, suradnja u grupama učenika“ namijenjena je, kako sama autorica navodi, nastavnicima svih vrsta škola i studentima pedagogije. Dagmar Sitna zamjenica je Udruge ravnatelja medicinskih škola i predstavnica Središnje regije Republike Češke. Aktivno sudjeluje u podizanju kvalitete aktivne nastave, kojemu u prilog ide i pisanje ove knjige.

Knjiga je podijeljena u 10 cjelina. Prva cjelina pod naslovom *Odabrane teorijske pretpostavke aktivne nastave* govori o teorijama koje potvrđuju da je aktivno učenje i aktivna nastava učinkovita nastava, nastava koja potiče razvoj kritičkoga mišljenja i od koje učenici najviše dobivaju. Ova cjelina donosi i zahtjeve koje mora poznavati nastavnik kako bi učinkovito u nastavi upotrebljavao razne metode poučavanja i motivirao učenike za učenje. Ovdje se navode i razni stilovi učenja, kao i prijedlozi kako uz određeni stil učenja, koji je svojstven određenoj osobi, biti uspješan u učenju.

Druga cjelina pod naslovom *Aktivno poučavanje putem pravila grupe – teorijski dio* donosi teorijski okvir i uvid u navedenu problematiku te navodi korištenje grupnih metoda za postizanje ključnih kompetencija. Autorica u ovome dijelu donosi popis od 11 praktičnih aktivnosti (oluja ideja, gruda snijega, *buzz*-grupa, igra uloga, krug, kotač, rasprava, debata, studija slučaja, akvarij, umne mape) koje se koriste u radu s grupama i koje su teorijski objašnjene, navodeći njihove prednosti i nedostatke. Važan dio ove cjeline posvećen je ulogama u grupi te njihovoj važnosti za kvalitetan rad, kao i prigodnom uređenju prostora u kojemu se izvodi nastava. Na kraju cjeline nalaze se ideje kako vrednovati rad u skupinama.

Treća cjelina pod naslovom *Aktivno poučavanje putem pravila grupe – praktični dio* donosi opise ranije navedenih aktivnosti kroz praktične primjere, uz popis potrebnoga materijala, uređenja prostora, tijeka aktivnosti te praktične provedbe. Autorica nudi prijedloge kako se nastavnik treba pripremati prilikom provođenja svake od tih aktivnosti.

Četvrta cjelina pod naslovom *Ostale metode aktivne nastave* navodi seminar kao metodu kojom se uspješno koriste stariji učenici, načine prezentiranja seminarskih radova, metodu proglasa/izjava i rezultata u seminarima koji se koriste kako bi se učenike učilo točnom formuliranju zaključaka i mišljenja o temama vezanim uz pojedine projekte te kako bi ih se potaknulo na sudjelovanje. Metoda „jedan protiv svih“ predstavlja zanimljivu, zabavnu i atraktivnu inačicu prethodnih metoda. Posljednja opisana metoda, „svjedočenje“, na vrlo zanimljiv način omogućuje učenici-

ma da kroz intenzivan rad postavljaju pitanja koja bi se mogla pojaviti prilikom testiranja i na taj način provjeriti koliko su učenici ispravno shvatili ono o čemu ih se poučavalo. Navedena metoda predstavlja pomoć u definiranju problema i neizvjesnosti.

Peta cjelina pod naslovom *Pedagoške igre* govori o tome kako je potrebno imati na umu da učenje i zabava nisu u suprotnosti, nego jedno istodobno pospješuje drugo. Učiteljima se predlaže da postupno izrađuju svoje portfolije nazivajući ih alatima aktivne nastave, koji također mogu postati dio školske nastavne „banke". Autorica navodi pet igara koje se mogu iskoristiti u funkciji aktivne nastave, a s ciljem učinkovitijeg učenja: „Odlučiti se", „Što je korisno", „Ja mislim", „Desni proces", „Različiti pogledi" i „Obrazovni kviz" prikazan u obliku natjecanja.

Šesta cjelina pod naslovom *Brze igre ponavljanja* obiluje kreativnim metodama aktivnoga učenja i poučavanja u kojima se aktivnosti ogledaju u pričanju viceva, tenisu (brza igra koja se može iskoristiti na početku nastave kao bi motivirala učenike da uče i grade znanje na temelju prethodnoga), raznim izložbama, natjecanjima te modifikaciji televizijskih i radijskih natjecanja prilagođenih trenutnoj problematici i tematici zanimljivoj učenicima.

Ostale četiri cjeline možemo povezati u jednu naglašavajući bitne elemente svih četiriju cjelina. Osnovna je ideja naučiti učenike kako raditi s tekstom prolazeći pritom kroz dva pristupa tekstu: pasivni, u kojemu su učenici neaktivni i nemotivirani za čitanje i učenje, te aktivni, pristup u kojemu se učenici aktivno bave intenzivnim čitanjem uočavajući pritom bitne elemente, ali i stječući neke od važnih kompetencija.

Obrada pisanoga rada jednako je važna kao i sam pristup tekstu, jer o njemu, među ostalim, ovisi i samo razumijevanje novoga sadržaja, kao i uspješnost odgojno-obrazovnog procesa. Opisano je kako možemo kvalitetno i na zanimljiv način ostalima demonstrirati svoj rad. U radu s tekstom značajno mjesto zauzima i rad istraživačkih skupina koje su usredotočene na suradnju prilikom obrade tekstovnog materijala.

Frontalna je nastava doživljena kao nešto nepoželjno, a autorica navodi neke od njezinih glavnih nedostataka:

- pasivnost učenika
- nedostatak ili potpuni izostanak prakse
- nedostatak povratne informacije
- nedostatak vremena za individualni rad
- slaba koncentracija cijeloga razreda.

U istom odjeljku govori se o tome kako prevladati frontalnu nastavu te kako izbjeći navedene nedostatke uz pomoć korištenja metodama aktivnog učenja i poučavanja.

Primjer uspješnog i aktivnog rada skupine autorica vidi u istraživačkim projektima koji zahtijevaju dugoročnu pripremu i obradu zadataka te rad na projektu, što je vrlo zahtjevno, a učitelji se, osim toga, postupno moraju prilagoditi novom načinu ocjenjivanja.

Osim navedenoga, u knjizi se mogu naći brojni upitnici, grafikoni, slike i testovi. Knjiga nudi brojne prijedloge za uspješno učenje.

Vrijednost knjige nadilazi njezinu namjenu i predstavlja izniman doprinos na praktičnom planu u smjeru aktivne nastave i aktiviranja svih sudionika odgojno-obrazovnog procesa, a posebno učenika.

Snježana Dubovicki, asistentica
Učiteljski fakultet, Osijek